

fants y 2000 caballs; habent variat las circumstancies per En Felip, aixecá el siti á tota pressa anantse á refugiar al Rosselló moles-tat continuament pels somatens.

Manresa fou també sitiada per un tal Ar-mendariz, habent de rendirse devant de la su-perioritat numérica de l'enemich, qui quefe castellá maná pegarhi foch y feu assassinari á sos habitants.

Igual passá á Solsona, Mataró, Hostalrich y molts pobles del Ampurdá.

Mentre tant la guerra entre En Cárles y En Felip continuaba cada dia ab mes fúria per una y altre part. L' Arxiduch entrá á Valencia y á Saragosa essent per tot ben rebut; mes després destruit son exercit, castellans y francesos entraren també á Aragó y á Valencia abolint tots sos furs y passancho tot á sanch y á foch.

Catalunya en vista de que aixís se cumplian las promeses d' En Felip, de respectar las lli-vertats, y no obstant haber sigut abandonada per l' arxiduch, continuá mes ferma que may en sa actitud.

El duch de Pópoli que manaba l' exèrcit borbonich á n' el Principat, lo dia 25 de Ju-liol de 1713, bloquejá altre volta á Barcelona ab 20,000 homes, la que sols ne tenia 11,000 entre la milicia y las tropas regulars, á las ordres del general en quefe En Villarroel.

Uns quants días després s' ajuntá als sitiadors el general Duch de Berwick ab un refors de 20,000 francesos, éssentne allavors ja 'ls sitiats sols en nombre d' uns 10,000.

Els primers días de Mars de 1714, oferi el Duch de Berwick als de la ciutat la *gracia* de perdonar la vida als que deixessen las armas, contestàntseli que volian perdó general y res-titució de tots els furs, á lo qual ni sisquera respongué.

Arribá el 11 Setembre de 1714 y ab ell l' assalt definitiu de la plassa per 3 grans col-imnas fortas de 40000 soldats. Pels carrers de Barcelona es publicá un bando manant aga-far las armas á tots els homes útils de 14 al 60 anys, formant las forsas ab que contaba, reu-nidas un conjunt d' uns 8,000 homes.

Donada l' ordre d' atacar y després d' una llarga y heroica resistencia s' apoderaren els sitiadors d' un bon tros de muralla, coment-sant allavors la lluya per dintre 'ls carrers, barrejantse sitiats y sitiadors y barallantse cos á cos. Ni 'l foch de l' artilleria y l' infan-teria ni las cargas de la caballeria lograren acobardir á n' aquells valents; cada pam que avansaba l' exercit d' En Felip costaba cente-nars de mors á un y altre; per ultim lograren els castellans y francesos obrir una gran bret-xa y apoderarse del baluart de Santa Clara, y

creyentse ja amos de la Ciutat s' entregaren al saqueix mes escandalós; prò de sopte re-vifantse 'ls barcelonins y portant las banderas de Santa Eularia y Sant Jordi, donaren tal embranzida á n' aquells llops famolenchs, que 'ls feren recular fins á la muralla, repe-tintse altre vegada la batalla mes sanchnanta que la primera.

Mes tot fou inútil. El Conseller en Cap morí abrazat ab la bandera de Santa Eularia, y Barcelona hagué de sucumbir al pes de las armas de Fransa y Espanya juntas. Amo ja l' absolutisme de Catalunya, y per acabar son obra de humiliar als catalans, feu derri-bar 600 casas que formaban l' hermós barri de la Ribera, y construirhi la Ciutadela, re-cort al ensembs que de la victoria dels ene-michs, d' una noble y heroica defensa. Dos anys després, en una de las salas d' aquell grandiós edifici, un vil butxi, per ordre de Felip V, hi aixecaba una gran foguera anan-thi cremant un á un tots els papers y perga-mins que contenian els furs de Catalunya.

Aixís acabá aquella lluya del poble català defendant sas lliertats contra 'l que pretenia arrabassárlashi. La sort de las armas, que no sempre es favorable á la causa de la rahó, sigué desastrosa per nostra Patria, malgrat els esforços de tan insignes patricis com En Rafel de Casanovas y En Villarroel.

El poble català, que ab son carácter inde-pendent may s' había deixat doblegar ni per Reys ni per Nacions, resta desde aquella fetxa de trista recordansa per nostra terra, do-minada per un poble de qui sols vexacions y agravis n' ha rebut.

Trevallém, donchs, catalans, ab fe pera re-conquerir nostra lliertat què un jorn ens fou presa, y aixis, al ensembs que venjarém á n' aquells mártres, demostrarém esser dignes d' haver nascut á Catalunya.

T. COMAS CORBERA.

Granollers 1904.

CONSIDERACIONES

acerca la variable intensidad calorífica del sol como modificador del clima.

(Continuación)

En cuanto á las variaciones de la tempera-tura del espacio nos seria difícil el consignar variantes á pesar de la diferencia se ve en su apreciación por los físicos, pues Pounillet se-nala la de 100° y Fourier la de 149° bajo cero.